

ABRAMOVO VÍŤAZSTVO

Kázání ze soboty 1.9.2018 – br. Csaba Čák

Po správe o tom, že sa Abram usadil v Hebrone čítame o vojne proti Sodomänom. Podľa príbehu totiž pred rokmi vtrhol do krajiny Kanánu-Élamský kráľ Kedorlaómer a zotročil ľud. Teraz, sa však niekoľko kráľov vzbúrilo a tak Élamský kráľ znovu pritiahol s vojskom. Piaty obranný spojenci (Kanánsky kráľi) sa spojili, aby bránili svoje územie. Stretli sa s protivníkom v údolí Siddím. Obranné, spojenecké vojská, ale boli porazené a veľká časť armády bola zničená. Tí, čo unikli, schovali sa v okolitých horách. Víťazi vyplienili mestá, odviekli bohatú korisť a zajatcov. Medzi zajatcami sa ocitla i Lótova rodina.

Prvých 12 veršov 14 kap. Gen je akýmsi popisom vojny, na prvý pohľad bez teologickej výpovede. Pri bližšom pohľade na danú pasáž, ale zistíme, že pisateľ zámerné používa taký jazyk, aby nám, čitateľom textu naznačil dôležité súvislosti.

Celá správa o bojoch začína výpoveďou „*stalo sa za dní Amrafela, kráľa Sineára.*“ Len o pár veršov späť môžeme sledovať slovo Sineár ako označenie miesta, ktoré autor spája s Babylonom. V kap. 10,10 a 11,2.9 verš. Na planine Sineár je budovaná Babylonská veža a to miesto zmätku sa opäť dostáva do deja príbehu. Sineár, teda Babylon je miestom kde sa človek rozhodol zriadiť si vládu, ktorá nebude závisieť od Boha. Akési miesto samovlády človeka.

V príbehu 14 kap. Genesis, na jednej strane stojí Abram, ktorý sa poddáva, naslúcha vôli Božej a na druhej strane pohanský kráľ, ktorý medzi sebou zápasia o moc a panstvo nad krajinou, ľudom. Na jednej strane vidíme Abrama – verného Božieho služobníka (Gen 13,18) ako stavia oltár Hospodinovi a v kontraste s jeho počínaním zápas o moc a postavenie pohanských kráľov, ktorý i tak na koniec, podobne ako snaha o stavbu Babylonskej veže skončí fiaskom.

Myšlienku oddaného spolaľhnutia sa Abrama na Hospodina, možno trochu odvážne, niektorí komentátori podtrhujú i výkladom čísla 318. Počet 318 bojovníkov, ktorých Abram vyvádza zo svojho dvora a vydá sa s nimi oslobodiť Lóta zo zajatia. Podľa hebrejskej gematrie je číselná hodnota spoluhlások slova Elí-ez-er = „*Boh je moja pomoc*“ 318, rovnako ako počet bojovníkov, ktorý nasledujú Abrama. Domnievam sa, že Abram mal k dispozícii viac než len 318 bojovníkov. Z Egypta sa vrátil veľmi bohatý. Zámerné si však volí „*len*“ 318-tich bojovníkov, zasvätencov.

Slovo „*zasvätení*“ ČEP, „*skúsený bojovníci*“ ROH. Hebrejské slovo *hanik* – je výraz, ktorý sa v Biblii nachádza iba raz. Je tzv. (hapax legomenon). Preto nie je možné na základe iného výskytu tohto slova úplne porozumieť jeho významu. Jednou z možností ako toto slovo vyložiť, je veľmi blízke výraz – *hanak*, ktorý znamená zasvätený, alebo inaugurovaný – otázku ostáva komu a k akému účelu? Odpoveďou na túto otázku môže byť práve Abramovo stretnutie s kráľom Melchisedekom, ktorý prítaká Abramovmu jednaniu ako sa dozvieme neskôr.

Z textu je vidieť, že Abram sa bezmedzne spolieha na Hospodina a neváha ani minútu keď sa dozvie o osude Lóta, odchádza ho vyslobodiť. Keď uvážime, že kočovník ide s 318 bojovníkmi oproti presile, ktorá má trénované vojsko zdá sa jeho čin ešte výnimočnejším.

Dokážem i ja spoliehať v životných situáciách na Boha s podobnou oddanosťou ako Abram? Kiežby sme spolu s ním vyznávali „Boh je moja pomoc“ a nasledovali Hospodina tak odovzdate ako on.

Lót sa zdá byť jednou z dôležitých postáv príbehu. Človek, ktorý sa na začiatku svojho putovania s Hospodinom rozhodne ísť za hlasom Božím. Lót odchádza s Abramom berú so sebou „všetok nadobudnutý majetok.“ (12,5) Putuje s Abramom, zažíva s Bohom skúsenosti, berie pôžitky požehnaní, ktoré plynú z viery Abrama. Vďaka požehnaní Abrama i Lót zbohatol a nadobudol veľký majetok. V čase ťažkostí a skúšok dokázal i Lót žiť v zhode s Abramom, však s nárastom majetku začali sa množiť spory a problémy. A tak jedného dňa ide vlastnou cestou, oddeľuje sa od Abrama a dostáva sa do problémov. Neskôr zistíme, že dva krát bude musieť Abram zaintervenovať, aby Lóta vytiahol z problémov. Po prvé teraz a neskôr opäť pri zničení Sodomy Hospodinom.

Napriek tomu, že Abram od Hospodina dostal celú zem (12,7) veľkoryso dáva Lótovi na výber, nech ide kam chce a on sám pôjde na druhú stranu. Lót si teda vyberá a odchádza do úrodných, ale ako sa ukáže nebezpečných, končín okolia Jordánu. Abram sa nakoniec usadí v Mamre v pustine Chebron, kde vystavil Hospodinovi oltár. (13,18)

Významným posolstvom tohoto príbehu je, že si Abram uvedomuje, že je to Hospodin, ktorý rozdeľuje zem i všetko na nej. Majetok je v prvom rade Hospodinov, ja som iba správcom. I preto nemá prednosť pred rodinou a vzťahmi v rodine. Zem nám dal Hospodin, tak ty choď tam, a ja zase pôjdem onam. Slová „majetok, všetok nadobudnutý majetok“ sa v našom príbehu opakovane vyskytujú. Opakujú sa už od 12 kap. a na záver 14,19 stojí napísané, že „majiteľom neba i zeme je Boh.“ Domnievam sa, že tieto slová majú poukázať na dôležitú súvislosť, na ktorú nesmie človek zabúdať. Totiž, že majiteľom zeme a všetkého, čo sa na nej nachádza je Hospodin. Boh vlastní a človek spravuje. (13,17.18) Boh dáva človeku k dispozícii to, čo uzná za vhodné a od človeka sa požaduje, aby zverené hrívny zveľaďoval.

Preto Abram po porážke nepriateľov vracia všetok majetok Lótovi a kráľovi sodomy. Oslobodzuje ľud i s majetkom, všetko totiž patrí Bohu, ktorý to umiestnil do danej krajiny, času a situácie.

V celom príbehu Gen 14 vyčnieva pasáž o kráľovi Sálema – Melchisedekovi. (14,18-20) Hneď niekoľko vecí je na ňom zvláštnych. Tento kráľ sa objavuje z nenazdajky a nie je spomenutý medzi bojujúcimi kráľmi. Prichádza s vládcom sodomy do doliny kráľa. Zatiaľ, čo kráľ sodomy prichádza proti Abramovi, aby si prevzal ľud, kráľ prináša chlieb a víno Abramovi. Kráľ Melchisedek vyčnieva z radu ostatných kráľov príbehu Gen 14. Miesto Sálema odkiaľ prichádza, na rozdiel od ostatných miest dodnes nie je jasné kde by sa mohol nachádzať. Nie je spomenutý v biblickom zázname. Však preklad slova Sálema by mohol znamenať „pokoj.“ Znamená to teda, že je kráľom pokoja. Kráľ pokoja teda vystupuje v protiklade s kráľmi, ktorý bojujú a vnášajú nepokoj. Kráľ pokoja sa chce stretnúť s Abramom. Tento kráľ má i zvláštne meno. V preklade môže znamenať „Môj kráľ je spravodlivý.“ Spravodlivý je, ale Hospodin?! Prorok Izaiáš v 9,6 hlása príchod kráľa pokoja. Podobným spôsobom sa Biblický pisateľ stotožňuje s týmto príbehom i v Židom 7,2. (Žd 7,1-12) Zdá sa teda, že Abram sa tu stretáva so zasľúbeným kráľom pokoja.

I jednanie Melchisedeka je výnimočné a odlišné od ostatných kráľov. Hebr. výraz, ktorý popisuje prinášanie chleba a vína Melchisedekom je ten istý, ktoré je zaznamenané v správe o vyslobodení Izraela z Egyptského otroctva. S odchodom z Egypta je spojená paschálna (veľkonočná) večera, kde sa chlieb a víno objavujú. Je tu užitý jedinečný výraz, ktorý je v Písme použitý vždy v súvislosti s jednaním Hospodinovým. Panovník Melchisedek takto prítaká jednaniu Abrama.

Potom Kráľ Sálema Abramovi žehná. Žehnať môže iba ten, kto požehnaním disponuje a to Hospodin.

Povzbudzujúcim posolstvom tejto pasáže je, že Boh pozná svojho služobníka, vie o ňom a jeho situácii. Prichádza mu oproti a chce ho občerstviť. Prichádza z krajiny pokoja a prináša dary. Prinesené dary svedčia o tom, že sa stará a chce naplniť potreby svojho služobníka. To nielen telesné, ale i duchovné, ako tomu môžeme rozumieť vo svetle prorociev a života a diela JK.

Už som zmienil, že Abram si uvedomoval komu patri zem a všetko jej bohatstvo. Preto teraz pri stretnutí s Kráľom pokoja, oddeľuje desiatok zo všetkého zisku. Desiatok je jeho výrazom vďačnosti za požehnanie, ktoré sa mu dostali. Desiatok je spontánnou reakciou človeka, ktorý si uznáva toho, kto je majiteľom neba i zeme a všetkého na nej. Je to výraz vďačnosti za to, čo mi bolo zverené. Opačne by sa dalo povedať, že ten, kto nedáva desiatok popiera dané skutočnosti. I preto si Abram neponechá nič z koristi, i keď mohol. Všetko vracia. Svoj podiel si berú iba spolubojovníci, priatelia Abrama – Áner, Eškol a Mamre, ktorý s ním uzavreli pakt priateľstva. I oni sú účastný na diele požehnanie Hospodinovo, ktorý povedal Abramovi : Gn12,3

Kiežby sme si i my vo svojom živote neustále uvedomovali na koho sa máme spoliehať, komu dôverovať a obracať svoju uši k naslúchaniu.

Kiežby sme si i my vo svojom živote neustále uvedomovali kto je zvrchovaným majiteľom a vládcom neba i zeme. Kto nám dáva to, čo v živote máme a postavili sa k tomu s vedomím zodpovednosti. Podobne ako Abram i my môžeme reagovať na požehnanie Božie, ktorých sa nám v živote dostáva.

Kráľ pokoja vyslobodzuje človeka ako vyslobodil Lóta a prináša svoje dary a požehnanie.

Hospodin je ten, ktorý o našej situácii vie a chce sa s nami stretnúť.

Amen